

Nr 160.

Af herr **Tengdahl**, om förtydligande af Riksdagens år 1908 fattade beslut angående anslag till tuberkulossjukvårdsanstalter.

Kungl. Maj:t har som svar på af Stockholms stadsfullmäktige ingifven ansökan om byggnadsbidrag till en för 446 sängar afsedd tuberkulosanstalt vid stadens egendom Söderby förklarar, att Kungl. Maj:t »vid det förhållandet, att beslut om uppförande af ifrågavarande anstalt fattats redan under år 1906 samt de till anstalten hörande byggnader, enligt hvad i ärendet blifvit upplyst, varit före den underdåniga ansökningens ingifvande till eder (skrifvelsen ställd till medicinalstyrelsen) i det närmaste uppförda, icke funnit skäl till den underdåniga ansökningen lämna bifall».*)

Enligt hvad jag eftersett finnes inte ett ord, som berättigar detta Kungl. Maj:ts beslut, i vare sig

1) den kungl. propositionen (nr 166, 1908) sådan den refereras i riksdagsbeslutet;

2) i utskottsutlåtandet;

3) i riksdagsbeslutet;

4) i riksdagsskrifvelsen eller slutligen

5) i Kungl. Maj:ts egen kungörelse angående de närmare grunderna för åtnjutande af statsbidrag till byggnadskostnaden för tuberkulosanstalten (den 6 augusti 1908.)

Medicinalstyrelsen har utan vidare tillstyrkt Stockholms stads anhållan utan någon invändning om tidpunkten för byggnadsbeslutet (detsamma

*) Enligt hvad jag erfarit, har endast Stockholm och Nyköping vägrats byggnadsbidrag. Nyköpings-fallet är såtillvida olika Stockholms-fallet, att sjukanstalten beslutats 1907 och öppnats 1908 samt var belagd, när ansökan ingafs.

fattades den 17 maj 1906). Öfverintendentsämbetet har mot ritningarna gjort oväsentliga invändningar, som hjälpas med något litet minskad beläggning mot den beräknade. Något som helst yrkande framställer ej ämbetet om ändring i redan utfördt arbete. Vid sådant förhållande spelar det ju alls ingen roll, att byggnadsarbetet påbörjats, innan ritningarna godkänts. Stockholms stad har ju härvid endast föregått andra kommuner och län med godt exempel, då den utan någon säker utsikt till hjälp från något håll påbörjat ett storartadt sjukhusbygge, innan ännu något beslut om statsbidrag förelåg. Stockholms stad bör väl åtminstone ej straffas för sin förtänksamhet.

Jag erinrar mig från det särskilda tuberkulosutskottet, där jag var suppleant och som sådan åhörde förhandlingarna, att där ifrågasattes att intaga i utlåtandet, att bidrag äfven skulle utgå till redan planerade anstalter, som ännu ej voro färdiga, men det ansågs onödigt, då det vore solklart, att så skulle ske.

Det är ju också tydligt, att om man vill uppmuntra byggandet af vårdanstalter för tuberkulösa, är det meningslöst att icke uppmuntra den kommun, som härvid tagit det största taget — anstalten vid Söderby är betydligt större än de 3 jubileumssanatorierna tillsammans, ja, den torde väl ungefär motsvara dessa 3 + det 4:de, som är under planerande. Anstalten vid Söderby kommer alltså — när den öppnas om några månader — att aflasta ett synnerligen stort patientantal från jubileumssanatorierna till fördel för hela det öfriga riket.

Jag tillåter mig föreslå Riksdagen besluta,

att förtydliga och förklara beslutet om byggnadsbidrag till tuberkolosanstalter så, att bidrag skall utgå efter redan gifna grunder och förutsättningar äfven till sådana anstalter, som vid riksdagsbeslutets fattande år 1908 redan vore beslutade eller under arbete.

Stockholm den 24 januari 1910.

Knut A. Tengdahl.

I motionens syfte instämmer:

C. E. Svensson.

Bilaga 1.

Skrifvelse till Stockholms stadsfullmäktige angående Kungl. Maj:ts beslut i fråga om byggnadsbidrag till tuberkulosanstalten vid Söderby.

(Afskrift af afskrift).

Inkom i Öfverståthållareämbetets kansli den 30 september 1909.

Till kungl. medicinalstyrelsen.

Sedan Stockholms stadsfullmäktige vid sammanträde den 17 maj 1906 beslutit uppförande af en tuberkulossjukvårdanstalt å den staden tillhöriga egendomen Söderby i Salems socken, hafva stadsfullmäktige uti en till Kungl. Maj:t ställd, af eder med underdånig skrifvelse den 3 februari 1909 jämte yttrande af kungl. öfverintendentsämbetet öfverlämnad skrift i underdånighet anhållit om statsbidrag till ifrågavarande tuberkulossjukvårdanstalt.

Vid underdånig föredragning denna dag af detta ärende har Kungl. Maj:t, vid det förhållande att beslut om uppförande af ifrågavarande anstalt fattats redan under år 1906 samt de till anstalten hörande byggnader, enligt hvad i ärendet blifvit upplyst, varit före den underdåniga ansökningens ingifvande till eder i det närmaste uppförda, icke funnit skäl att till den underdåniga ansökningen lämna bifall. Hvilket jag, på nådigste befallning, får eder till kännedom samt för vederbörandes underrättande häri genom meddela. I ärendet ingifna ritningar och kartor öfverlämnas härmed för att vederbörande tillställas. Stockholm den 11 september 1909.

HUGO HAMILTON.

Josias Montgomery.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

A. E. Bastman,

tjänstförrättande sekreterare hos kungl. medicinalstyrelsen.

Vidimeras ex officio

B. J. Schönmejer.

Rätt afskrifvet, betygas på tjänstens vägnar:

Stockholms stadsfullmäktiges expedition den 24 januari 1910.

Vilh. Gyllensvärd.

Bilaga 2.

Herr Riksdagsman Knut Tengdahl, Stockholm.

Till svar å eder förfrågan, huruvida icke det särskilda utskott vid 1908 års riksdag, som hade under förberedande behandling Kungl. Maj:ts Proposition n:o 166, angående beviljande af anslag för att bereda statsunderstöd till uppförande eller inrättande af tuberkulossjukvårdsanstalter, torde haft den uppfattningen, att sådant understöd äfven borde komma de byggnadsföretag till del, hvilka vid riksdagsbeslutets fattande redan voro påbörjade, får jag meddela, att så utan tvifvel var förhållandet. Till detta uttalande anser jag mig så mycket mera berättigad, som jag inom utskottet väckte förslag om, att denna uppfattning skulle finna ett uttryck i betänkandet, något som emellertid af utskottets flertal ansågs obehöfligt, emedan saken — äfven utan ett dylikt uttalande — vore själfklar, hvarjämte utskottet fann det ligga i Kungl. Maj:ts skön att i detta afseende förfara med anslaget enligt för handen varande omständigheter.

Saltsjöbaden den 25 januari 1910.

R. A. Wawrinsky.

Nr 161.

Af herr **Tengdahl**, om utgifvande af en ny upplaga utaf handboken »Sverige, Land och Folk.»

Den stora handbok »Sverige, Land och Folk», som af Riksdagen 1898 beslöts utgifvas, torde ha mottagits med allmän tillfredsställelse såväl inom som utom landet (det senare gällande de öfversatta upplagorna). När boken beslöts — med någon tvekan på några håll — var man något osäker om ändamålet: huruvida den endast skulle tjänstgöra så att säga för Sveriges presenterande i utlandet eller om den i någon högre grad skulle tjäna bildningsintresset här hemma. Erfarenheten torde ha gifvit vid handen, att den godt fyllt sin uppgift både i det ena och det andra